

2022

Република Србија
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
САВЕТ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
72 Број:023-00-1478/2022
18. фебруар 2022. године
Београд

ПРИВАТИЗАЦИЈА ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	2
2. ДЕЛАТНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“	5
3. ИМОВИНА ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“	7
4. ВРЕДНОСТ ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“	8
5. ПОСТУПАК ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“ АД БЕОГРАД.....	23
6. ИСКУСТВА ЗЕМАЉА У ТРАНЗИЦИЈИ СА ПРИВАТИЗАЦИЈОМ ВОДОПРИВРЕДНИХ ПРЕДУЗЕЋА И ИНСТИТУТА	26
7. ЗАКЉУЧЦИ.....	27
8. ПРЕПОРУКЕ	35

1. УВОД

Питање воде као природног ресурса од самог почетка цивилизације представљао је предуслов за добробит сваке заједнице и то како у погледу решавања проблема у вези са водом, тако и у погледу потчињавања овог природног ресурса у циљу добробити целокупне заједнице. Развој, процват и пропадање цивилизација били су у директној вези са правилним и мудрим коришћењем водног богатства.¹

Правилно и мудро коришћење водног богатства сваке заједнице подразумева поштовање више принципа који сви заједно морају бити испуњени, како у циљу заштите тако и у циљу просперитета једног друштва.

Пре свега, то је чињеница да је вода незаменљива материја јер нам без ње нема живота, као и да је вода јавно благо које припада свима, што представља постулат установљен још у Римском праву (*Flumina omnia publica sunt* - Реке су јавна својина).

Трећи принцип је утемељен на демократичном распослагању водним ресурсима и подразумева непосредан утицај корисника или потрошача на доношење одлука, што је у директној вези са четвртим принципом који подразумева јединствено и целовито управљање и одржавање водног режима у којима морају учествовати сви заинтересовани, укључујући и ширу јавност.

Поред тога, мудро и правилно коришћење водног богатства није територијално ограничено на једну заједницу, на чему се заснива следећи принцип који је утемељен Хелсиншком конвенцијом о коришћењу и заштити прекограничних водотока и међународних језера од 17.03.1992. године, која подразумева обавезујући оквир за заштиту површинских и подземних вода у случају да слив обухвата више држава, која заштита се спроводи путем превенције, контроле и еколошки прихватљивог управљања водама. Заштита природе такође је временом због технолошког развоја постала неизоставан принцип који воду декларише као саставни и ненадокнадиви део природе и то не само као природни ресурс, већ као и баштину,² за чије је спровођење од стране Европске заједнице, 2000. године, усвојена Директива о политици управљања водама.³

Вода, као елемент животне средине, присутан је у сваком аспекту нашег живота без кога је немогуће наше квалитетно функционисање и опстанак. Иако је вода постала најзначајнији природни ресурс, забрињавајући је начин на који је користимо и како се према њој односимо, те је управљање водним ресурсима и заштита квалитета воде једно од приоритетних подручја заштите животне средине.

При управљању водама не сме се довести у опасност здравље људи, не сме се угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра, као и прописани водни режими, те управо због значаја управљања водним ресурсима и заштите квалитета вода не сме се дозволити неодговорно управљање над њима.

Савет за борбу против корупције сматра да је неопходно да ове проритете сагледамо у околностима приватизације јединог државног Института за водопривреду у нашој земљи, чији је значај, углед и научноистраживачки рад далеко превазишао границе наше државе.

¹ Проф. др Бранислав Ђорђевић „Cybernetics in Water Resources Management“ in *Water Resources*, chp. XXII, p. 620, Wrp, CO, USA, ISBN:0-918334-82-9

² Проф. др Живко Владисављевић „О Водопривреди – погледи и методе“, Грађевински факултет, Београд 1969

³ Директива Европског парламента и Савета 2000/60/ЕЦ

Уредбом о утврђивању водопривредне основе Републике Србије коју је донела Влада Републике Србије у марту 2002. године⁴, Република Србија је по први пут у својој историји као независна држава добила плански документ највишег ранга у области вода, којим се дефинише даља стратегија развоја водопривредне инфраструктуре и политика управљања водама.⁵

Водопривредну основу урадио је Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ (у даљем тексту) Институт и она представља базни плански документ у области вода, којим се утврђује основна стратегија коришћења вода, заштите од вода и заштите вода на подручју Републике Србије, која се третира као јединствен водопривредни простор.

Законом о водама Републике Србије, воде су природно богатство у својини Републике Србије које се не може отуђити из јавне својине како то прописује одредба чл. 5 Закона о водама.⁶

Управљање водама представља скуп мера и активности усмерених на одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивања потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.

Једно од најважних начела на којима почива управљање водама представља начело одрживог развоја које подразумева да се управљање водама мора одвијати на начин да се потребе садашњих генерација задовољавају на начин којим се не угрожава могућност будућих генерација да задовоље своје потребе, односно да се мора обезбедити коришћење вода засновано на дугорочној заштити расположивих водних ресурса по количини и квалитету.

Поред начела одрживог развоја, управљање водама заснива се и на начелима целовитости у погледу процеса у природи и поштовању екосистема, начелу јединства у управљању водног система, односно управљања водама у циљу постизања максималних економских и социјалних ефеката, начелу обезбеђивања заштите од штетног дејства вода, начелу да свако ко користи водно добро и водни објекат као добро од општег интереса за његово коришћење плаћа реалну цену, начелу према којем свако ко својим активностима проузрокује загађење воде је дужан да сноси трошкове мера за отклањање загађења, начелу учешћа јавности, према којем јавност има право на информације о стању воде и раду надлежних органа у области вода, као и на укључење у процесе припрема и доношења планова управљања водама и контроле њиховог извршења и коначно начелу уважавања најбољих доступних техника, где се при управљању водама морају примењивати најбоље познате и доступне технике, које представљају најнапреднија достигнућа у одређеним областима. Сва побројана начела инкорпорисана су у Стратегију управљања водама до 2034. године као планском документу којим се у Републици Србији утврђују дугорочни правци управљања водама.⁷

Делатност која спроводи управљање водама је водна делатност. Водна делатност је делатност од општег интереса која обухвата уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту од загађивања и обавља се на начин којим се обезбеђује одрживо коришћење вода, штити и побољшава акватични и приобални екосистем, смањују неповољни утицаји поплава и суша и смањују штетне последице климатских промена.

⁴ Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије (Сл. гласник РС бр. 11/2002)

⁵ Проф. др Бранислав Ђорђевић „Тенденције у стратешком планирању“, Водопривреда, vol. 34 (2002) 195-200, No. 1-6, pp. 3-12, SDOH, УДК: 626/627:33/351.82, 2002, Београд.

⁶ Закон о водама (Сл. гласник РС, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18)

⁷ Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године, (Сл. гласник РС, бр. 30/2017)

Посебно се треба осврнути на заштиту од штетног дејства вода која подрезује реализацију низа радова, објеката, мера и других активности којима се на рационалан начин штите људи, природна и радом створена материјална добра и ресурси од поплава и водне ерозије.

Одредбом члана 45 Закона о водама, прописано је да заштита од штетног дејства вода обухвата мере и радове за заштиту од поплава спољним и унутрашњим водама и од леда, заштиту од ерозије и бујица и отклањање последица таквог деловања вода.

Поплаве се сврставају у ред највећих природних катастрофа, а у последње време је услед све израженијих климатских промена знатно увећан ризик од поплава него што је то било раније. Значај превенције од поплава у нашој земљи је све већи последњих година с обзиром на њихову учесталост.

Застрашујући ефекти поплава огледају се пре свега у угрожавању живота људи и њихове безбедности у изазивању штете имовини, инфраструктури и привредним активностима. Осим тога, поплаве за последицу могу имати и веома штетан утицај на здравље људи и животну средину.

Катастрофалне поплаве из маја 2014. године у Републици Србији, које су биле последица екстремних хидрометеоролошких услова, изазвале су огромну штету и људске жртве. Према подацима Државне ревизорске институције у Извештају „Превенција поплава у Републици Србији“ наводи се да су само у мају месецу 2014. године двадесет четири најпогођеније општине у Републици Србији претрпеле материјалну штету у висини од око 1,5 милијарди евра, те да се на сваки динар уложен у превенцију поплава, штете могу умањити од три до девет динара.

Уставом Републике Србије утврђено је да Република Србија уређује систем заштите и унапређења животне средине, што обухвата воду која је једна од најважнијих елемената животне средине. Истовремено је највишим правним актом загарантовано и право на здраву животну средину, као и на благовремено и потпуно обавештавање о њеном стању.⁸

Законом о водама уређује се правни статус вода, интегрално управљање водама, управљање водним земљиштем и водним објектима, извори и начин финансирања водне делатности, надзор над спровођењем тог закона као и друга питања од значаја за управљање водама.

Законом о водама из 2010 године⁹ било је прописано да су **воде добро од општег интереса** у државној својини, да би Законом о водама из 2016.¹⁰ године био измењен статус вода, на начин да је прописано да је вода, **уместо добра од општег интереса, природно богатство.**

Природна богатства и добра од општег интереса су предмет јавне својине који се уређује Законом о јавној својини¹¹ који прописује да су добра од општег интереса у јавној својини ствари које су законом одређене као добра од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме, шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и др.), због чега уживају посебну заштиту.

Природна богатства су између осталог и воде, водотоци и њихови извори, ресурси подземних вода, геотермални и други ресурси и друга добра која су посебним законом

⁸ Члан 97. став 1. тачка 9 и члан 74. Устава Републике Србије

⁹ Закон о водама (Сл. гласник РС бр30/2010)

¹⁰ Закон о водама (Сл. гласник РС.бр.10/2016)

¹¹ Закон о јавној својини (Сл. гласник РС. бр.72/11, 88/13, 105/14, 104/16, 108/16, 113/17,95/18, 153/20)

одређена као природна богатства, на којима се може стећи концесија или право коришћења, односно искоришћавања у складу са посебним законом.

Такође, Законом о јавној својини је прописано да се добрима од општег интереса управља савесно, законито и штитећи искључиво јавни интерес, док се начин и услови искоришћавања и управљања природним богатством уређују посебним законом.

Променом статуса вода у Републици Србији, Законом о водама 2016. године, када је вода уместо добра од општег интереса које ужива посебну заштиту преформулисана у природно богатство, омогућено је искоришћавање водних ресурса, стицање концесија и права коришћења над водом.

2. ДЕЛАТНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“

Правни претходник Института „Јарослав Черни“, основан је 1947. године као Хидролошки институт у оквиру Српске академије наука и уметности, као и Хидрауличка лабораторија у оквиру тадашњег Министарства за електропривреду ФНРЈ. Након оснивања у наредном периоду дошло је до интергације са другим институцијама и међусобним спајањем са истовременим статусним променама и мењањем назива у Хидроенергетски завод 1950. године и Хидротехнички институт „Инжењер Јарослав Черни“ 1953. године.

Под називом Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ основан је као научноистраживачка организација Уредбом Извршног већа Народне Републике Србије 12.11.1958. године, спајањем Хидротехничког института „Инжењер Јарослав Черни“ и Института за водопривреду Народне Републике Србије.

Институт као водећа научноистраживачка организација у области вода у Србији и региона обавља своју делатност кроз веома широк распон активности. Кључна делатност Института која обухвата различите врсте истраживања у области вода и животне средине обавља се у неколико лабораторија, као што је хемијско-биолошка лабораторија Института, која је акредитована за узроковање и испитавање воде, седимента и земљишта.

Поред тога, стручњаци Института урадили су велики број стратешких процена животне средине и процена утицаја на животну средину, као што је између осталог и мултидисциплинарни Програм осматрања и мерења утицаја ХЕ „Бердап“ I и „Бердап“ II на животну средину, где су Извештаји Института основа за издавање водне дозволе за рад овог система.

На основу истраживања и проучавања вода које је спроводио Институт на територији читаве Југославије изграђени су најзначајнији хидролошки објекти и системи на овим просторима у чијим пројектима је учествовао Институт, као што су Хидроенергетски и пловидбени систем „Бердап“, хидросистем „Дунав-Тиса-Дунав“ и др.

Стручњаци Института укључени су у активности одбране од поплава и леда, пробоја насипа, рушења брана, а након таквих догађаја врше анализе на основу којих предлажу санацију штете и решења која би предупредила такве догађаје у будућности. Истовремено Институт учествује у оперативним плановима за одбрану од поплава, где је

задужен за осматрање леда и хитне истражне радове и израду решења хитних санационих радова.

Институт активно учествује у решавању проблема водоснабдевања, утврђује капацитете изворишта, врши анализе квалитета воде, пружа услуге пројектовања хидротехничких објеката брана, водоводних система, изворишта, постројења за прикупљање и пречишћавање воде за пиће, постројења за пречишћавање отпадних вода, хидроелектрана. Институт обавља и инжењерске услуге, послове који изискују искуство у решавању проблема наводњавања и одводњавања, као и активности у погледу очувања животне средине.

Као што је то већ напред наведено, једна од активности Института је израда стратешких и планских докумената у области вода и области управљања ризицима од поплава, као што је то била Водопривредна основа Републике Србије, коју је израдио Институт за водопривреду „Јарослав Черни“, прелиминарна процена ризика од поплава на територији Србије, затим карте угрожености и ризика.

У периоду транзиције, деведесетих година прошлог века, Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ се на основу Одлуке о организовању друштвеног предузећа као деоничарског друштва у мешовитој својини организује као деоничко друштво са потпуном одговорношћу.

На основу Закона о предузећима, Друштво се реорганизује у акционарско друштво и уписује у регистар Трговинског суда у Београду, да би након тога на основу Закона о регистрацији привредних субјеката, Друштво било уписано у регистар Агенције за привредне регистре у Београду 2005. године.

На основу Одлуке из 2007. године, Друштво је акредитовано код Министарства науке као истраживачко развојни институт. Оснивач Друштва је Република Србија, а Влада Републике Србије је Закључком 05 бр. 46-49502007 од 13.09.2007. године утврдила да удео државне својине у средствима која користи Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. износи 92% капитала, док преостали део од 8% представља приватни капитал.

Друштво је са Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије, потписало Споразум бр .46-215/06 од 26.08.2007. године о уделу државне својине у средствима која користи Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д..

Одлуком Одбора директора Друштва 2013. године основана је пословна јединица у Босни и Херцеговини, под називом Пословна јединица „Јарослав Черни“, Република Српска, која је код Окружног суда Источно Сарајево уписана у судски регистар.

Органи управљања Друштва су Скупштина, Одбор директора и Генерални директор. Скупштину Института чине власници државног и приватног капитала са 11 чланова, од којих су десет чланова представници државног капитала, док је један члан Скупштине представник приватног капитала.

Одбор директора чини седам извршних директора, од којих један врши функцију Генералног директора. Извршне директоре именује Скупштина са мандатом од четири године са могућношћу поновног именовања.

У периоду до 2015. године, Друштво је функционисало и било организовано на начин да су чланове Скупштине чинили запослени Друштва, да би на основу Закључка 24 бр. 119-3129/15 од 26.03.2015. године Влада Републике Србије именовала четири представника државног капитала.

Дана 05.11.2015. године, новоизабрана Скупштина Друштва је на првој конститутивној седници донела Одлуку бр. 3396/2 о именовану седам извршних директора Друштва за чланове Одбора Друштва, а након тога и Одлуку бр. 3396/3 о именовану Генералног директора.

У Институту је запослено 235 лица од којих је 17 доктора наука, 13 магистара, 136 лица са високом стручном спремом, 10 са вишом стручном спремом и 59 лица без високих квалификација.

3. ИМОВИНА ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“

Имовину Института за водопривреду „Јарослав Черни“ чини нематеријална имовина у виду вишегодишњих лиценци за софтвере и остала права, непокретности у виду грађевинског земљишта, грађевинских објеката, постројења, опреме, аванса за основна средства, дугорочни финансијски пласмани, односно учешће у капиталу зависних правних лица, залихе материјала, резервни делови, дати аванси за залихе и услуге, потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова, готовинска средства. На основу већ поменутог Споразума о уделу државне својине у средствима које користи Институт за водопривреду „Јарослав Черни“, којег је Друштво закључило са Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије бр. 46-215/06, потврђено је да удео државне својине у средствима Института износи 92% капитала Института. У складу са тим, чини га право коришћења непокретности у својини Републике Србије, постојећих на кат. парц. 7821 уписаних у ЗКУЛ бр. 566 КО Раковица и то објекат хидрауличне лабораторије, објекат павиљона „Б“, објекат павиљона А“, као и друге непокретности, покретне ствари које чине „посебну опрему“, новчана средства и хартије од вредности.

Према подацима из пословних књига Друштва 2015. године, површина грађевинског земљишта које користи Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ је укупне површине 4 ха, 28 ари и 62 м² која се налази на кат. парц. 782, уписана у лист непокретности бр. 497 КО Раковица.

Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ је на основу Закона о планирању и изградњи, поднео захтев за конверзију права коришћења на поменутом градском грађевинском земљишту у право својине и упис права својине у корист Друштва 2016. године, Републичком геодетском заводу, Служби за катастар непокретности Београда.

Када су у питању грађевински објекти Института за водопривреду „Јарослав Черни“, Друштво има право коришћења на објектима који се односе на Грађевински објекат -лабораторије, Халу – зграде лабораторије, Грађевински објекат Павиљон А, Грађевински објекат Павиљон Б и остале грађевинске објекте.

4. ВРЕДНОСТ ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“

Када је у питању вредност Друштва, пре свега мора се истаћи чињеница да је она са једне стране немерљива, имајући значај овог Института као водеће научноистраживачке организације у области вода у читавом региону који је своје знање и стручност, од свог оснивања до данас, уградио у све најважније домене водне делатности у Републици Србији.

Са друге стране, вредност интелектуалне својине и научноистраживачког рада у досадашњем периоду, од самог оснивања Института као водеће научно истраживачке установе познате широм света, не може се ни на прави начин одредити нити вредновати.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије обратио се Министарству привреде са захтевом за доставу Извештаја овлашћеног проценитеља, према чијем налазу је капитал Института за водопривреду „Јарослав Черни“ процењен на 2.800.000 евра, односно 2.576.066,92 евра, колико је износила његова почетна вредност приликом објављивања јавног позива за његову приватизацију, односно продају, који је објављен 01.10.2021 године.

Решењем Министарства привреде¹² одбијен је захтев Савета за борбу против корупције за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, којим се тражи достава Извештаја овлашћеног проценитеља о укупној процењеној вредности капитала друштва Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. на дан 31.12.2020. године, којим је вредност капитала Института процењена на 2.800.000 евра, односно 2.576.066,92 евра.

У образложењу наведеног решења Министарство привреде је навело да нема овлашћења на основу којих би ценило или проверавало достављене податке о процени вредности целокупне имовине и обавеза и капитала, као и да овај документ служи искључиво у сврху доношења одлуке о моделу и методу приватизације, почетној цени и мери за припрему и растерећење субјекта приватизације.

У образложењу је такође наведено да је субјект приватизације 30.06.2021. године доставио Министарству привреде Извештај о процени фер вредности имовине, обавеза и капитала субјекта приватизације на дан 31.12.2020 године, који је припремљен од стране “DELOITTE ADVISORY“ d.o.o. Београд, као и да наведени Извештај садржи клаузулу којом се наводи да исти није предвиђен за даљу дистрибуцију или објављивање и да не може да се користи у било коју другу сврху осим оне наведене у Извештају, без писмене сагласности “DELOITTE ADVISORY“ d.o.o Београд.

С обзиром на то да Министарство привреде Савету за борбу против корупције није доставило тражени Извештај проценитеља о вредности процењеног капитала Института и цени по којој је Друштво понуђено на продају, Савет у овом Извештају износи поједине податке о имовини Института и њеној вредности које је преузео у изворном облику из Извештаја Државне ревизорске институције о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања акционарског друштва Института за водопривреду „Јарослав Черни“, Београд за 2015. годину, бр. 400-1027/2016-06/8 од 29.12.2016. године, када је

¹² Решење Министарства привреде бр. 3-00-72/2021-02 од 08.12.2021. године

последњи пут од стране Државне ревизорске институције вршена ревизија финансијских извештаја и правилности пословања Института.¹³

5.1.2. Нематеријална имовина¹⁴

Нематеријална имовина, на дан 31.12.2015. године исказана је у износу од 2.424 хиљаде динара и односи се на вишегодишње лиценце за легализацију софтвера. Наведена имовина се евидентира по набавној вредности.

Промене на нематеријалној имовини приказане су следећом табелом :

Табела бр. 1 – Нематеријална улагања –у хиљадама динара-

Опис	Софтвер и остала права	Укупно
Набавна вредност		
Стање 01. јануара 2015. године	15.647	15.647
Нове набавке	1.364	1.364
Стање 31. децембра 2015. године	17.011	17.011
Исправка вредности		
Стање 01. јануара 2015. године	13.808	13.808
Амортизација	779	779
Стање 31. децембра 2015. године	14.587	14.587
Садашња вредност		
31. децембра 2015. године	2.424	2.424
31. децембра 2014. године	1.839	1.839

У 2015. години укупно повећање на нематеријалној имовини износи 1.365 хиљада динара, од чега се највећи део односи на набавку софтверског пакета за моделирање водоводне мреже у оквиру пројекта Networking for Drinking Water Supply in Adriatic Region у износу од 1.202 хиљаде динара.

Укупно обрачуната амортизација у 2015. години износи 779 хиљада динара. (Напомена број 5.2.6.)

5.1.3. Некретнине, постројења и опрема

¹³ Допис Државне ревизорске институције бр. 037-1828/2021-08/1 од 24.11. 2021.

¹⁴ Државна ревизорска институција: „Извештај о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Акционарског друштва Институт за водопривреду Јарослав Черни, Београд за 2015 годину“, бр: 400-1027/2016-06/8 од 29.12.2016 године.

Некретнине, постројења и опреме на дан 31.12.2015. године исказане су у износу од 102.895 хиљада динара и односе се на:

Табела број 2 – Некретнине, постројења и опрема -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Грађевинско земљиште	3.128	3.128
Грађевински објекти	27.537	28.395
Постројења и опрема	66.919	89.810
Остале некретнине постројења и опрема	5.311	5.254
Аванси за основна средства	-	659
Укупно	102.895	127.496

Грађевинско земљиште

У пословним књигама Друштва, на дан 31.12.2015. године, исказано је грађевинско земљиште у износу од 3.128 хиљада динара и односи се на градско грађевинско земљиште укупне површине 4 ха 28 ар и 62 м² на КП 782 уписано у лист непокретности број 497 КО Раковица.

Друштво је дана 09.10.2013. године поднело Републичком геодетском заводу Молбу за конверзију права коришћења у право својине на наведеном земљишту у смислу Закона о планирању и изградњи. Друштво је 19.09.2016. године допунило наведену молбу којом се захтева конверзија права коришћења на градском грађевинском земљишту у право јавне својине. Друштво је 03.10.2016. године доставило Исправку допуне молбе којом се захтева конверзија права коришћења на градском грађевинском земљишту у право својине и упис права својине у корист Друштва.

Друштво није поднело захтев за упис права својине на непокретностима у државној својини на којима Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд има право коришћења у смислу члана 82. Закона о јавној својини.

Грађевински објекти

У пословним књигама Друштва, на дан 31.12.2015. године, исказани су грађевински објекти у износу од 27.537 хиљада динара који се односе на:

Табела број 4-Грађевински објекти -у хиљадама динара-

Назив	2015
Грађевински објекат лабораторија	13.800
Хала – зграда лабораторије	5.155
Грађевински објекат Павиљон „Б“	3.126
Грађевински објекат Павиљон „А“	2.866

Остали грађевински објекти	2.590
Укупно	27.537

Некретнине, постројења и опрема се евидентирају по набавној вредности у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 15.09.2014. године.

Након почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се исказују по набавној вредности или по цени коштања умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитка због обезвређења.

Укупно обрачуната амортизација у 2015. години износи 858 хиљада динара. (Напомена број 5.2.6.)

Постројења и опрема

У пословним књигама Друштва, на дан 31.12.2015. године, исказана су постројења и опрема у укупном износу од 66.919 хиљада динара и односе се на:

Табела број 5- Постројења и опрема -у хиљадама динара-

Назив	2015
Опрема за научноистраживачку делатност	32.892
Средства транспорта и веза	25.687
Рачунарска опрема	6.966
Машине и уређаји	352
Остала опрема	1.022
Укупно	66.919

У 2015. години укупно повећање износи 4.766 хиљада динара и односи се на набавку опреме за научноистраживачку делатност у износу од 2.353 хиљада динара, набавку рачунара и рачунарске опреме у износу од 2.349 хиљада динара као и другу опрему у износу од 64 хиљаде динара.

Дана 25.03.2015. године Друштво је закључило Уговор о купопродаји моторног возила број 980, путем јавне лицитације, и по том основу остварило добитак у износу од 150 хиљада динара (Напомена број 5.2.12.). Одлуком директора Друштва број 771 од 05.03.2015. године наведено путничко возило је расходовано.

Укупно обрачуната амортизација у 2015. години износи 27.657 хиљада динара. (Напомена број 5.2.6.)

Остале некретнине, постројења и опрема

У пословним књигама Друштва, на дан 31.12.2015. године, исказане су остале некретнине, постројења и опрема у укупном износу од 5.311 хиљада динара које се у целисти односе се на књиге и другу стручну литературу.

Аванси за основна средства

Друштво је у току 2015. године набавило опрему за научноистраживачку делатност (сонде) у износу од 659 хиљада динара од добављача „Свет инструмената“ д.о.о., Београд.

5.1.4. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани у износу од 120 хиљада динара приказани су следећом табелом:

Табела број 6 – Дугорочни финансијски пласмани -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Учешће у капиталу зависних правних лица	1.017	897
Исправка вредности дугорочних финансијских пласмана	(897)	(897)
Укупно	120	-

Учешће у капиталу зависних правних лица односи се на:

Табела број 7 – Структура учешћа у капиталу зависних лица - у хиљадама динара

Назив	2015
Хартије од вредности „Беобанка а.д. – у стечају“, Београд	39
Хартије од вредности „Београдска банка а.д. – у стечају“, Београд	858
„Центар за воде за одрживи развој и прилагођавање климатским променама под покровитељством УНЕСКА“ д.о.о., Београд	120
Укупно	1.017

Дана 08.04.2015. године Друштво је извршило уплату од 120 хиљада динара на име оснивачког капитала „Центар за воде за одрживи развој и прилагођавање климатским променама под покровитељством УНЕСКА“ д.о.о., Београд, са учешћем у капиталу 100%.

Уговор између Владе Републике Србије и међународне Организације за образовање, науку и културу Уједињених Нација (УНЕСКО) у вези са оснивањем наведеног Центра од 24.04.2013. године, ратификован је Законом о потврђивању Уговора између Владе Републике Србије и УНЕСКА у вези са оснивањем Центра за воде за

одрживи развој и прилагођавање климатским променама као Центра категорије 2 под покровитељством УНЕСКА дана 09.09.2014. године.

5.1.5. Одложена пореска средства

Табела број 9 – Одложена пореска средства - у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Одложена пореска средства	18.058	18.293
Укупно	18.058	18.293

Одложена пореска средства су износи пореза из добити који могу да се поврате у наредним периодима по основу одбитних привремених разлика, неискоришћених пореских кредита који се преносе у наредни период и признатих пореских губитака.

Признају се у мери у којој је вероватно да ће будући опорезиви добитак бити остварен, а односе се на:

Табела број 10 – Одложена пореска средства - у хиљадама динара-

Назив	2015
Одложена пореска средства по основу привремених разлика	10.356
Неискоришћени порески кредити из ранијих година	8.602
Укупно	18.058

5.1.6. Залихе

У пословним књигама Друштва на дан 31.12.2015. године исказане су залихе у износу од 4.261 хиљада динара и односе се на:

Табела број 11 – Залихе -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	959	701
Роба	247	247
Дати аванси за залихе и услуге	3.055	12.374
Укупно	4.261	13.322

Табела број 12 – Материјал, резервни делови -у хиљадама динара-

Назив	2015
Лож уље	128
Гориво и мазиво	831
Аутогуме на употреби	3.668

Ситан инвентар на употреби	16.164
Исправка вредности аутогума на употреби	(3.668)
Исправка вредности ситаног инвентара на употреби	(16.164)
Укупно	959

Друштво лож уље, гориво и мазиво користи за потребе грејања.

Друштво аутогуме и ситан инвентар отписује у целини у моменту давања на коришћење у складу са чланом 19. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Дати аванси за залихе и услуге

У пословним књигама Друштва, на дан 31.12.2015. године, исказани су дати аванси за залихе и услуге у износу од 3.055 хиљада динара и односе се на:

Табела број 13 – Дати аванси -у хиљадама динара-

Назив	2015
Потраживања за дате авансе у земљи	2.820
Потраживања за дате авансе у иностранству	379
Исправка вредности датих аванса	(144)
Укупно	3.055

Потраживања за дате авансе у земљи приказана су следећом табелом:

Табела број 14 – Дати аванси у земљи -у хиљадама динара-

Назив	2015
„Coral computers“ д.о.о, Београд	267
СЗТР „Винска кућа Минића“, Александровац	180
„Kosinox“ д.о.о., Београд	487
„Радункић“ д.о.о., Београд	717
„Publikum“ д.о.о., Београд	100
„Green fashion“ д.о.о., Београд	117
„Мрљеш“ д.о.о., Крњешевци	151
Остали дати аванси	801
Укупно	2.820

Потраживања за дате авансе у иностранству приказана су следећом табелом:

Табела број 15 – Дати аванси у иностранству -у хиљадама динара-

Назив	2015
„Sultan Quaboos University“,Оман	370
„Abem Instrument AB“, Sweden	9
Укупно	379

Преглед исправке вредности датих аванса дат је следећом табелом:

Табела број 16- Преглед исправке вредности -у хиљадама динара-

Назив	2015
„Мрљеш“ д.о.о., Крњешевци	151
„Portland Customer Service“, Лондон, Велика Британија	(7)
Укупно	144

Преглед датих аванса старијих од једне године приказан је следећом табелом:

Табела број 17 – Аванси старији од једне године -у хиљадама динара-

Назив	2015
„Sultan Quaboos University“,Оман	370
„Publikum“ д.о.о., Београд	100
„Krtalić group“ д.о.о., Београд	69
„Проаутор“ д.о.о., Београд	68
Хотел „Балкан“, Београд	54
Остали дати аванси	84
Укупно	745

5.1.7. Потраживања по основу продаје

Потраживања по основу продаје приказана су следећом табелом:

Табела број 18 – Потраживања по основу продаје -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Купци у земљи	193.972	258.051
Купци у иностранству	66.481	50.127
Остала потраживања по основу продаје		16
Исправка вредности потраживања од продаје	(61.457)	(69.246)
Укупно	198.996	238.948

Купци у земљи

Купци у земљи исказани су у износу од 193.972 хиљаде динара и највећим делом се односе на:

Табела број 19 – Купци у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2015
ЈП „Електропривреда Србије“, Београд Огранак Хидроелектрана „Бердап“ Кладово	55.372
„А.С.А Еко“ д.о.о., Кикинда	30.445
„А.С.А“ д.о.о., Кикинда	16.995
ЈВП „Србијаводе“, Београд	11.126
Општина Велика Плана, Велика Плана	4.248
„International management group“, Beograd	2.910
Градска управа за здравствену и социјалну заштиту животне средине града Сремске Митровице, Сремска Митровица	2.520
ЈП „Електропривреда Србије“, Београд	2.593
„РТБ Бор група рудници бакра“, Бор	5.100
ЈКП „Водовод“, Зајечар	1.195
ЈКП „Београдски водовод и канализација“, Београд	1.800
Укупно	134.304

Купци у иностранству исказани су у износу од 66.841 хиљаду динара и највећим делом се односе на:

Табела број 20 – Купци у иностранству

-у хиљадама динара-

Назив	2015
„Хидроелектрана Дабар“ д.о.о., Требиње	29.301
ЗП „Хидроелектрана на Врбасу“, Мркоњић град	12.394
Дринкадриа	10.296
Укупно	51.991

Исправка вредности потраживања од продаје

Исправка вредности потраживања од продаје приказана је табелом:

Табела број 21 – Исправка вредности потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Исправка вредности потраживања	(61.457)	(69.246)
Укупно	(61.457)	(69.246)

Структура и стање исправке вредности потраживања од продаје са стањем на дан 31.12.2015. године приказана је табелом:

Табела број 22 – Структура исправке вредности потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2015
-------	------

Почетно стање	69.246
Повећање – исправка вредности потраживања у 2015. години	7.954
Смањење – наплаћена раније исправљена	(16.208)
Директан отпис	(205)
Курсне разлике	670
Укупно	61.457

Према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 15.9.2014. године индиректан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се код потраживања од купаца код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана. Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована. Одлуку о индиректном и директном отпису на предлог Комисије за попис потраживања и краткоточних пласмана доноси Одбор директора.

Одлуком одбора директора од 25.1.2016. године Друштво је извршило индиректан отпис потраживања од купаца у земљи и иностранству у износу од 7.954 хиљаде динара:

Табела број 23 Структура обезв. потр. и кратк. финан. пласмана - у хиљадама динара-

Назив	2015
ПД „Колубара“ д.о.о. Мионица	200
ВП „Ћуприја“ а.д., Ћуприја	50
ЈП „Дирекција за изградњу општин Велико Градиште“, Велико Градиште	3.180
Министарство привреде Републике Србије, Београд	340
„Витамин“ д.о.о., Хоргош	710
ГП „Планум“ а.д., Београд	2.501
„Hidrogis system“ d.o.o., Подгорица	973
Укупно	7.954

У 2015. годину висина наплаћених а раније индиректно исправљених потраживања износи 16.207 хиљада динара. (Напомена број 5.2.11.)

5.1.8. Потраживања из специфичних послова

Потраживања из специфичних послова приказана су следећом табелом:

Табела број 24 – Потраживања из специфичних послова -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Потраживања из специфичних послова	5.060	4.633
Укупно	5.060	4.633

Потраживања из специфичних послова исказана су у износу у 5.060 хиљада динара и односе се на потраживања од Министарства просвете, науке и технолошког развоја за бруто накнаде за рад истраживача на пројектима за месец децембар 2015. године по основу закључених уговора о реализацији пројеката и анекса тих уговора.

Друга потраживања

Друга потраживања приказана су следећом табелом:

Табела број 25 – Друга потраживања -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Потраживања од запослених	1.047	1.834
Потраживања за више плаћен порез на добитак	2.957	2.404
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	2.360	2.028
Остала краткорочна потраживања	1.290	2.081
Укупно	7.654	8.347

Потраживања од запослених исказана су у износу од 1.047 хиљада динара и односе се на потраживања од запослених по основу датих аконтација за службена путовања.

5.1.9. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 58.874 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 26 – Готовински еквиваленти и готовина –у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Текући (пословни) рачуни	14.362	6.707
Благајна	39	20
Девизни рачун	44.462	88.560
Девизна благајна	10	48
Остала новчана средства	1	1
Укупно	58.874	95.336

Текући (пословни) рачуни по банкама су приказани табелом:

Табела број 27 – Текући рачуни по банкама –у хиљадама динара-

Назив	2015
Banca Intesa a.d., Београд	14.161

VTB banka, Београд	188
Управа за трезор, Београд	13
Укупно	14.362

Девизни рачун Друштва приказани су табелом:

Табела број 28 – Девизни рачуни –у хиљадама динара-

Назив	2015
Banca Intesa a.d., Београд	32.551
Nova banka a.d., Бањалука	11.905
Беобанка а.д., Београд	6
Укупно	44.462

5.1.10. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност приказан је следећом табелом:

Табела број 29 – Порез на додату вредност –у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)	255	160
Укупно	255	160

5.1.11. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења приказана су следећом табелом:

Табела број 30 – Активна временска разграничења –у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Унапред плаћени трошкови	2.589	2.978
Разграничени трошкови по основу обавеза		58
Укупно	2.589	3.036

Унапред плаћени трошкови исказани су у износу од 2.589 хиљада динара и односе се на накнаду превоза запосленима за јануар 2016. године и трошкове осигурања за 2016. годину.

5.1.12. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна евиденција на дан 31.12.2015. године износи 38.466 хиљада динара (16.313 хиљада динара у 2014. години) односи се на обавезе по основу примљених гаранција и то:

Табела број 31 -Ванбилансна евиденција -хиљадама динара-

Гарант	Издата у корист	Број уговора	Датум уговора	Рок гаранције	У валути	Износ
Примљене гаранције у динарима						
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане Ђердап“	GC2015/1310	14.07.2015.	08.08.2016		4.150
Banca Intesa а.д., Београд	Град Београд- Градски секретаријат за комуналне и стамбене послове	GC2014/268	12.2.2014	17.3.2016		282
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане Ђердап“	GC2015/1367	21.07.2015	25.03.2016		2.980
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане Ђердап“	GC2015/1369	21.07.2015	26.05.2016		4,763
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Термоелектране Никола Тесла“ д.о.о., Обреновац	GC2015/1372	21.07.2015	30.06.2016.		54
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Колубара“ д.о.о., Лазаревац	GC2014/2298	13.10.2014.	11.04.2016.		899

Гарант	Издата у корист	Број уговора	Датум уговора	Рок гаранције	У валути	Износ
Београд						
Banca Intesa а.д., Београд	ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад	GC2015/2794	30.12.2015.	30.06.2016.		1.392
Banca Intesa а.д., Београд	Агенција за инвестиције и становање, Београд	GC2015/1112	23.06.2015.	22.02.2016.		510
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане“ Ђердап	GC2015/1364	21.07.2015	26.07.2016.		6.440
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане“ Ђердап	GC2015/1363	21.07.2015	25.03.2016.		970
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане“ Ђердап	GC2015/1365	21.07.2015	28.11.2016		1.980
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектане“ Ђердап	GC2015/1412	27.07.2015	01.08.2016.		2.270

Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Хидроелектране“ Ђердап	GC2015/1410	27.07.2015	04.04.2016.		1.395
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Термоелектране Никола Тесла“ д.о.о., Обреновац	GC2015/1654	21.08.2015.	01.06.2016.		1.182
Banca Intesa а.д., Београд	Министарство привреде	GC2015/1893	17.09.2015.	25.01.2016.		850
Banca Intesa а.д., Београд	Министарство пољопривреде – Дирекција за воде	GC2015/2377	12.11.2015.	17.02.2016.		290
Banca Intesa а.д., Београд	Министарство пољопривреде – Дирекција за воде	GC2015/2620	11.12.2015.	13.05.2016.		340
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „ЕПС Колубара“ д.о.о., Лазаревац	GC2015/2795	30.12.2015.	12.09.2016.		350
Banca Intesa а.д., Београд	ЈП „Електропривреда“ Србије	GC2015/2777	GC2015/2777	15.03.2016.		473
Укупно у динарима						31.570
Примљене гаранције у валути (ЕУР и УСД)						
Banca Intesa а.д., Београд	ЛАТВЕНЕГРО Летонија	700761- 006663/IV	30.11.2015.	01.12.2016.	14.500 ЕУР	1.763
Banca Intesa а.д., Београд	УНДП - Србија	700761- 006569/DD	07.08.2015.	11.04.2016.	23.212,5 0 УСД	2.582
Banca Intesa а.д., Београд	УНДП - Србија	700761- 006654/DD	19.11.2015.	15.04.2016	20.430 УСД	2.272
Banca Intesa а.д., Београд	„Хидроелектране на Дрини Вишеград“ - Република Српска	700761- 006593/SI	07.09.2015.	11.01.2016.	2,300.81 ЕУР	279
Укупно у валути						6.898
Укупно						38.466

5.1.13. Капитал

Табела број 32 – Капитал

-у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Акцијски капитал	10.283	9.841
Државни капитал	118.252	113.173
Резерве	2.641	2.641
Нераспоређени добитак	24.069	23.815
Укупно	155.245	149.470

Основни капитал

Основни капитал Друштва састоји се из акцијског и државног капитала.

Статутом Друштва број 1718 од 22.06.2012. године укупан уписан и уплаћен новчани капитал оснивача - акционара Друштва, на дан 31.12.1997. године, износи 5.931 хиљада динара.

Укупан основни капитал је подељен на 10.053 обичних акција, номиналне вредности 590,00 динара по акцији од чега:

- 1) Државни капитал износи 5.456.447,57 динара, подељен у 9.248 обичних акција појединачне номиналне вредности од 590,00 динара, што чини удео од 92% укупног капитала и
- 2) Акцијски - приватни капитал износи 474.813,82 динара, подељен у 805 обичних акција појединачне номиналне вредности од 590,00 динара, што чини удео од 8% укупног капитала.

Основни капитал Друштва код Агенције за привредне регистре Републике Србије односи се на уписан и уплаћен новчани капитал у износу од 5.931 хиљада динара.

Нераспоређени добитак

Табела број 33 – Нераспоређени добитак -у хиљадама динара-

Назив	2015	2014
Нераспоређени добитак ранијих година	18.293	18.294
Нераспоређени добитак текуће године	5.776	5.521
Укупно	24.069	23.815

Промене на нераспоређеном добитку приказане су следећом табелом:

Табела број 34 – Промене на нераспоређеном добитку -у хиљадама динара-

Назив	2015
Нераспоређени добитак на дан 01.01.2014. године	18.294
Нето добитак 2014. године	5.521
Укупно на дан 31.12.2014. године	23.815
Расподела нето добитка из 2014. године	(5.522)
Акцијски капитал	442
Државни капитал	5.080
Нето добитак 2015. године	5.776
Укупно	24.069

Одлуком Скупштине Друштва од 07.04.2015. године за расподелу добити по завршном рачуну за 2014. годину, утврђено је да се остварена нето добит расподели за финансирање инвестиција сагласно члану 16 став 3 Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину.

Скупштина Друштва није доносила Одлуке о повећању основног капитала.

Наведену добит, као и добит из ранијих година, Друштво намерава да искористи за финансирање изградње објекта за примењену научноистраживачку делатност, делом из сопствених средстава а делом из средстава Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Захтев Министарству просвете, науке и технолошког развоја за финансирање изградње објекта поднет је 11.09.2015. године.

5. ПОСТУПАК ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ИНСТИТУТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ „ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ“ АД БЕОГРАД

Закључком Владе Републике Србије од 17.12.2020. године, покренута је иницијатива за приватизацију Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд.

Министарство привреде упутило је 21.05.2021. године јавни позив за прикупљање писма о заинтересованости за учествовање у поступку приватизације субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд, којим је позвало све заинтересоване инвеститоре да доставе писмо о заинтересованости за учествовање у поступку приватизације Института.¹⁵

Закључком Владе Републике Србије од 05.08.2021. одређено је да ће се поступак приватизације Института спровести моделом продаје капитала и методом јавног прикупљања понуда са јавним надметањем.

Писмо о заинтересованости потребно је да садржи основне податке о заинтересованом инвеститору, исказивање интересовања за учествовање у поступку приватизације и предлог модела приватизације, предлог индикативне цене, инвестиционог програма, оквирног плана пословања и броја запослених из субјекта приватизације и ван субјекта приватизације које је инвеститор спреман да запосли.

Писма о заинтересованости требала су бити достављена Министарству привреде до 21.06.2021. године.

Претходно, пре него што је упућен јавни позив Министарства привреде за прикупљање писма о заинтересованости за учествовање у поступку приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Влада Републике Србије обавестила је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање¹⁶ да је на основу одељка II тачке 1. Процедуре о повезивању стажа осигурање запосленима и бившим запосленим у субјектима приватизације и предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом који не могу да остваре право на пензије, донела

¹⁵ Јавни позив Министарства привреде о заинтересованости за учествовање у поступку приватизације субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд, од 21.05.2021. године

¹⁶ Допис Министарства привреде бр.113-00-0/2021-05 од 22.03.2021. године

Закључак 05 бр.113-2312/21 од 18.03.2021. године о давању сагласности да се појединим категоријама запослених и бивших запослених повеже стаж у субјектима приватизације који се на дан 31.12.2020. године налазе у поступку приватизације.

Поменути Закључком Владе Републике Србије обухваћено је 79. субјеката приватизације, укључујући и Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд, Министарство привреде започело је поступак приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд 01.10.2021. године,¹⁷ наводећи да право на учешће у поступку продаје имају домаћа и страна правна лица која испуњавају квалификационе услове и то да су у свакој од последње три пословне године, 2018., 2019. и 2020., остварили приход од најмање тридесет милиона евра и да су у том истом периоду исказали пословни добитак.

Право на учешће имали су и конзорцијума правних лица и правних и физичких лица у којима члан конзорцијума које је правно лице поседује више од 50% учешћа у Конзорцијуму.

У погледу структуре капитала 92.00239 % капитала је у власништву Републике Србије, а 7.99761% капитала (80.400 акција) је у власништву физичких лица.

Предмет продаје чини Пакет акција састављен од 924.900 акција у власништву Републике Србије, односно 92.00239 % капитала друштва.

Према извештају овлашћеног проценитеља, како је то навело Министарство привреде, укупна процењена вредност капитала субјекта приватизације на дан 31.12.2020. године износила је 2.800.000 евра.

Почетна цена за продају капитала износи 100% процењене вредности капитала субјекта приватизације на дан 31.12.2020. године, који се нуди на продају и износи 2.576.066,92 евра.

Саопштењем од 08.11.2021. године, Министарство привреде¹⁸ је информисало јавност да је одржана прва седница Комисије за спровођење поступка јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје капитала Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д.

Комисија је била у обавези да у наредном периоду изврши анализу достављене документације, након чега би сходно Уредби о условима, поступку и начину продаје капитала и имовине, методом јавног прикупљање понуда са јавним надметањем, требало предложити Министарству привреде доношење одлуке за сваког учесника у поступку.

У саопштењу Министарства привреде је такође наведено да је захтев за откуп документације поднело 6 правних лица, док су у предвиђеном року за доставу пријава за учешће у поступку поднете две пријаве.

Након саопштења за јавност Министарства привреде од 08.11.2021. године, да је Комисија за спровођење поступка јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје Института за водопривреду „Јарослав Черни“ одржала прву седницу, заказана је ванредна седница Скупштине Института за водопривреду „Јарослав Черни“ за 19.11.2021. године, којој је предходила Одлука о допуни дневног реда и предложено доношење следећих Одлука - Одлуке о именовану извршног директора Душана Ђурића, - Одлуке о

¹⁷ Јавни позив Министарства привреде за учешће у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд од 01.10.2021. године

¹⁸ Саопштење за јавност министарства привреде од 08.11.2021. године

именовању извршног директора који је у функцији генералног директора Проф. др Дејана Дивца, - Одлуке о именовану извршног директора др Милета Божића, - Одлуке о именовану извршног директора Дејана Вучковића, - Одлуке о именовану извршног директора др Николе Миљивојевића, - Одлуке о именовану „осталог заступника“ Весне Јевтић, - Одлуке о именовану „осталог заступника“ Марте Роквић.¹⁹

У међувремену у средствима јавног информисања је објављено, да су се директори Института за водопривреду „Јарослав Черни“ договорили да учествују у процесу приватизације у склопу Конзорцијума којег су формирали у сарадњи са Друштвом „Millennium team“, односно да је Друштво „Millennium team“ директорима Института понудило заједничко учешће у приватизацији Института, што су они прихватили.

Како је наведено, Друштво „Millennium team“ је руководству Института понудило формирање Конзорцијума у којем би поред тог Друштва били и Генерални директор Института и извршни директори Института, при чему би физичка лица, дакле извршни директори, учествовала са укупно 30% капитала у том Конзорцијуму.

Како је даље саопштено, Генерални директор Института Дејан Дивац и шесторица извршних директора одлучили су да прихвате понуду и о томе писмом обавестили запослене.

У обрзложењу писма запосленима навели су да им је Друштво „Millennium team“ саопштило да препознаје садашње добро пословање Института, као и његов потенцијал, да има намеру да очува капацитете и да жели да уложи средства у даљи развој Института, уважавајући његову основу делатност и позицију на тржишту, истовремено подсећајући да „Millennium team“ и Институт већ две године заједно учествују на капиталном пројекту изградње канализационог система, а у припреми је сарадња и на другим пројектима.

Директори Института наглашавају да су се нашли у изазовној и ризичној ситуацији јер су добили могућност да преузму значајну одговорност за будуће пословање Института, односно да сразмерно деле ефекте успеха и неуспеха будућег пословања, што истовремено значи и обавезу сразмерног улагања приликом куповине и каснијег инвестирања и у вези са тим лично кредититно задуживање, у шта су морали да се упусте у случају позитивног исхода, односно куповине Института од стране Конзорцијума.

Додали су да је Институт у предходној и овој години упркос пандемији остварио значајан успех и то стабилно пословање, редовност и раст плата, успешно извршење свих обавеза према клијентима и кооперантима добру позицију на тржишту и значајне уговоре.

Они очекују да ће Институт у следећој години, када ће обележити 75 година постојања, а такође и у наредном периоду, без обзира на исход започетог приватизационог поступка, наставити да обавља професионално све своје активности на истраживањима, пројектима и студијама, да ће и даље развијати стручне потенцијале, успешно пословати и задржати улогу кључне стручне и научне институције у домену вода у земљи и региону, што ће се одвијати у интересу запослених али и у јавном интересу свих грађана“, истакли су директори у писму запосленима.

Након прихватања понуде Друштва „Millennium team“, која је учињена Генералном директору и осталим извршним директорима Института за водопривреду „Јарослав Черни“, Министарство привреде је донело Одлуку од 26.11.2021. године²⁰

¹⁹ Одлука о допуни дневног реда 24. ванредне седнице Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. заказане за 19.11.2021. године

²⁰ Одлука Министарства привреде бр.023-02-689/2021-05 од 28.11.2021 године о проглашњу купца

којом се у ст.1 проглашава купцем учесник Конзорцијум које чине правно лице Друштво за инжињеринг, производњу и услуге „Millennium team“, Београд и физичка лица као чланови Конзорцијума, у складу са уговором о Конзорцијуму који је закључен 29.10.2021. године и оверен пред Јавним бележником Војиновић Николом под бр. УОП-И.9949-2021 од 29.10.2021. године, у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд.

Ставом 2 Одлуке проглашава се учесник Привредно друштво са ограниченом одговорношћу „BAUWESEN“ Лазаревац учесником који је истакао другу највишу понуду у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд.

6. ИСКУСТВА ЗЕМАЉА У ТРАНЗИЦИЈИ СА ПРИВАТИЗАЦИЈОМ ВОДОПРИВРЕДНИХ ПРЕДУЗЕЋА И ИНСТИТУТА

За све државе које су прошле кроз процес транзиције заједничко је да су на почетку транзиције имале добро организоване институције у области вода, имале су добре дугорочне планове развоја водопривреде, као и снажна и добро организована предузећа која су обављала радове на грађењу и одржавању водопривредних система.

Међутим, све земље су из транзиције изашле са веома ослабљеним сектором вода са распродатим или урушеним подопривредним предузећима са ослабљеним и непотпуним одржавањем постојећих система, као и са уништеном документацијом која се налазила у приватизованим предузећима.

Посебно је карактеристично да су драстично смањена средства за одржавање и развој водних система, истраживања у области вода, смањен је обим хидролошких мерења, уз истовремено смањивање и обима неопходне међународне сарадње. Пошто је такво стање неодрживо и свакако ће изазвати тешке последице у читавом сектору вода који је највиталнији са гледишта опстанка и развоја друшва, тим земљама предстоји дуг пут да у новим условима изврше обнову и поновну организацију у сектору вода, по узору на државе које су познате као добро организоване у том погледу.²¹

Приватизација у Словенији је уништила добро организована водопривредна предузећа са дугом традицијом ПУХ – предузеће за уређење бујица, које је отишло у стечај, из разлога што је нови власник такво добростојеће предузеће оптеретио кредитом, новац однео из предузећа и пустио га у стечај. Том приликом посао је изгубило неколико десетина специјализованих стручњака, арихив је уништен и не постоји више предузеће са искуством за уређење бујица.

У Мађарској је у процесу приватизације уништен Институт „Витуки“, Институт светског гласа и реномеа из разлога што је, између осталог, располагао са земљиштем у близини центра Будимпеште.

²¹ Mitja Brilly: „Управљање водама у државама у транзицији“, Водопривреда, Vol. 48, pp. 107-113, SDOH 2016., UDK: 626:627, ISSN 0350-0519,

Из досадашњих примера неуспелих приватизација водопривредних предузећа и вода могу се извући драгоцене искуства, које су завршене на начин што су државе морале назад да откупе своје водове, односно да откупе водопривредна предузећа која су претходно приватизована.

Лоши примери приватизација као што су Париз, Будимпешта, Лондон, Атина, Солун, Букурешт или пак примери Португала, Боливије, Маниле итд. управо указују на чињеницу да доброг примера приватизације нема.

Нетачне су тврдње да промена својинских односа у водопривредним предузећима може довести до бољитка јер управо примери одлично уређених водоводних система у Северној Америци (управља ЕРА – Агенција за заштиту екологије и Америчка војска), нордијским зелама, Холандији, Немачкој, Швајцарској њихов јавни статус уопште не смета да одлично функционишу.

Поред осталог, један од врло убедљивих разлога за неприхватљивост приватизације водопривредних предузећа базира се и на националној безбедности, указујући на врло опасна кризна стања која се могу изазвати уколико би се управљачки пунктови виталних система поверили субјектима са стране, чији налогодавци могу бити и неки други, често сасвим скривени центри моћи, који би на тај начин, стварајући кризне ситуације, утицали на остваривање неких својих далекосежних интереса.

Очување националне безбедности требало би бити приоритет, те је питање приватизације водопривредних предузећа и института неприхватљиво и из разлога што располажу подацима о државним и војним тајнама, те би прелазак у приватне руке путем приватизације таквих субјеката угрозило националне интересе државе.

„Имати данас податке о води, сутра значи владати светом“, како је истакао хидролог Бранислав Божовић, требало би бити благовремено упозорење одговорним државама и владама да би, уколико подаци о водама једне државе доспеју у приватне руке, био угрожен национални интерес и национална безбедност такве државе.

7. ЗАКЉУЧЦИ

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије је мишљења да је приватизација, односно продаја Института „Јарослав Черни“ супротна интересима грађана Републике Србије и противзаконита из више разлога и аспеката, те да као таква не може да опстане и мора бити поништена.

Управо због стратешког значаја који Институт има у сектору управљања водама, сматрамо да га није требало приватизовати већ управо супротно, истрајати у доминантном државном учешћу у власничкој структури Института, одупирајући се приватним интересима, имајући у виду лоша, односно погубна искуства земаља у транзицији која су на исти или сличан начин приватизовала водопривредна предузећа и водопривредне институте. С обзиром на надлежности Института у обављању делатности за коју грађани имају интерес, није се смело дозволити да Институт постане власништво приватника од којих ће зависити здравље, животи људи и њихова имовина, заштита животне средине и безбедност државе.

Институт се није смео приватизовати ни из разлога што обавља делатност од општег интереса, односно обавља делатност од интереса за све грађане и учествује у свим активностима на заштити и управљању водама широм земље.

Водна делатност, како је то прописано одредбама Закона о водама, представља делатност од општег интереса која обухвата уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода од загађивања, где је улога Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. у потпуности незаменљива, те је његовим преласком у приватне руке угрожена ова делатност, а самим тим угрожен и општи интерес.

Оно што је такође недопустиво је одсуство разлога приватизације Института, односно што не постоји ни један аргумент нити на закону заснован разлог, који би показао да је приватизација Института друштвено или економски оправдана и корисна. Разлози приватизације Института остају нејасни, поготово када се има у виду чињеница да је у питању једини државни Институт у области водопривреде који не послује са губитком, већ напротив, остварује добит у свом пословању.

Јавности нису доступне информације о томе зашто је почетна цена тако ниска и шта је обухваћено проценом, да ли је вредност правилно утврђена и који су параметри коришћени при процени, поготово када се има у виду чињеница да Државна ревизорска институција од 2016. године није вршила ревизију финансијских извештаја и правилности пословања акционарског друштва Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд.

Увидом у податке АПР-а, Савет је констатовао да од 2018. године не постоје подаци о финансијским извештајима Института „Јарослав Черни“, иако је то законска обавеза.

Као што је то напред наведено, Министарство привреде одбило је захтев Савета за борбу против корупције Владе Републике Србије за доставу Извештаја овлашћеног проценитеља који је проценио вредност Института „Јарослав Черни“ на 2.800.000,00 односно 2.576.066,92 евра, што је представљало почетну цену Института у поступку приватизације.

Једно од начела управљања водама је начело учешћа јавности која, између осталог, има право на информације о раду надлежних органа у области вода, те у конкретном случају одбијање Министарства привреде да Савету за борбу против корупције достави Извештај о процени капитала Института за водопривреду „Јарослав Черни“ као водеће научноистраживачке организације у области вода у поступку приватизације иде у прилог сумњи да у конкретном случају могу постојати елементи коруптивних радњи.

Изостанак учешћа јавности, недовољна видљивост и нетранспарентност у конкретном случају, остављају довољно простора да се посумња пре свега у оправданост приватизације Института, као и у законитост спроведеног поступка продаје.

Интенција државе ка продаји Института за водопривреду „Јарослав Черни“, без адекватних, аргументованих и законских разлога за такав чин је само један корак ка продаји водопривредних предузећа у Републици Србији и нарушавања јединства водопривредног простора, како је то прописано Уредбом Владе Републике Србије о утврђивању Водопривредне основе из 2002. године, као базном планском документу у области вода, којим се утврђује основна стратегија коришћења вода, заштите од вода и заштите вода на подручју Републике Србије.

Тако је продаји Института за водопирвреду „Јарослав Черни“ претходила Одлука Владе Републике Србије од 15.10.2020. године о покретању поступка приватизације четири водопривредна друштва као што су „Тамиш Дунав“ из Панчева, „Горњи Банат“ из Кикинде, „Средњи Банат“ из Зрењанина и „Подунавље“ из Ковина, чиме се водна делатност, као делатност од општег интереса која обухвата уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту од загађивања угрожава, на начин што се њиховим преласком у приватне руке не могу осигурати начини којима се обезбеђује одрживо коришћење вода, штићење и побољшање акватичних и приобалних екосистема, смањење неповољних утицаја поплава и суша, смањење штетних последица климатских промена, као и поштовање прокламованог начела јединства у управљању водног система.

Поред тога, приватизација Института за водопривреду „Јарослав Черни“ противна је прокламованом концепту управљања водама, садржаном у Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године која представља плански документ којим се утврђују правци управљања водама на територији Републике Србије у чијем креирању је учествовао и сам Институт.

У Стратегији као званичном планском документу Републике Србије, поред осталог се наводи да научно истраживачка организација Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ **представља незаобилазан сегмент за успешно функционисање и развој сектора вода у Републици Србији.**

Прокламовани концепт управљања водама заснован је на природним карактеристикама територије Републике Србије, тренутном стању вода, потреби заштите вода од загађења и одбране од штетног дејства вода, узимајући у обзир и потребу усклађивања са међународним стандардима, где је улога Института као водеће научноистраживачке организације незаменљива.

Светска комисија за животну средину и развој промовисала је концепт одрживог развоја дефиницијом **„Одрживи развој је развој који задовољава потребе садашњости без угрожавања способности будућих генерација да задовоље своје потребе“.**²²

Вода као важан елемент животне средине пратила је овај концепт, те не изненађује што је у већини развијених држава управљање водама остало у државном власништву, односно што су лоши примери држава у транзицији које су приватизовале водопривредна предузећа и институте поново такве субјекте вратиле у окриље државе, нажалост после њихове девастације од стране приватника који су их купили.

Супротно Стратегији управљања водом на територији Републике Србије до 2034. године, којом је прецизирано да је потребно обезбедити већа овлашћења Институту за водопривреду „Јарослав Черни“ ради вршења студијско-истраживачких послова од посебног значаја за управљање водама и као стручној подршци државним органима, дошло је до његове неосноване, штетне и незаконите продаје.

Поред чињенице што је продаја Института за водопривреду „Јарослав Черни“ као научноистраживачке организације противна Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године, продаја Института је противна и Старатгегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања“²³, коју је донела Влада Републике Србије 2021. године, која представља стратешки документ

²² Извештај Светске комисије за животну средину и развој „Наша будућност“, познатији као „Брунтланд извештај“

²³ Стратегија научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021 до 2025 године „Моћ знања“ (Сл. гласник РС бр.10 од 10.02.2021. године)

за унапређење квалитета живота грађана Републике Србије помоћу науке и технолошког развоја и која почива на уверењу „**да ће Република Србија бити снажна, просперитетна и угледна, сразмерно знању којим као заједница мислећих људи располаже**“.

Општи циљ Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања“ подразумева да научно-технолошки и иновациони систем доприноси убрзаном развоју Републике Србије кроз унапређење квалитета и ефикасности науке, технолошког развоја и иновација и даље интеграције у европски истраживачки простор.

Продајом научноистраживачке организације као што је Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ управо се супротно утврђеном општем циљу Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године причињава ненадокнадива штета у погледу губитка високог квалитета истраживачког кадра, научних резултата, ефикасног управљања расположивих ресурса, развијању нових технологија, квалитету живота, као и давању стручне подршке доношењу одлука на државном нивоу.

Законодавни оквир релевантан за доношење Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период 2021. до 2025. године, између осталог, дефинисан је Законом о науци и истраживањима²⁴ који дефинише да се општи интерес у научноистраживачкој делатности остварује путем програма институционалног финансирања, који подразумева стварање законског оквира за финансирање акредитованих института и института од националног значаја, где држава мора бити у водећој улози.

Истовремено Законом о Фонду за науку Републике Србије²⁵ прецизирано је да се научноистраживачке и развојне активности реализују преко научних, технолошких и развојних програма у оквиру којих се реализују пројекти ради остваривања циљева садржаних у Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије.

Савет за борбу против корупције је мишљења да се продајом Института за водопривреду „Јарослав Черни“ као водеће научноистраживачке организације у области вода, циљеви и принципи дефинисани Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године и Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије од 2021. до 2025. године „Моћ знања“ које је усвојила Влада Републике Србије, утврђују и спроводе само декларативно, с обзиром на то да се супротно прокламованим циљевима и принципима у наведеним Стратегијама, водеће научноистраживачке организације у држави продају приватницима, као што је то случај са Институтом за водопривреду „Јарослав Черни“.

У складу са напред наведеним Савет је мишљења да се продаја Института за водопривреду „Јарослав Черни“, која је обављена без аргументованог и јасног разлога и која је противна Уредби којом се утврђује Водопривредна основа Републике Србије, Стратегији управљања водама у Републици Србији до 2034., Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије од 2021. до 2025. године, као и одребама Закона о водама, Закона о науци и истраживањима, Закона о Фонду за науку Републике Србије, мора поништити као незаконита.

Пре указивања на незаконитости у току самог поступка приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. због којих се продаја Института мора поништити, Савет указује и на чињеницу да и сам Јавни позив Министарства привреде од 01.10.2021.

²⁴ Закон о науци и истраживањима (Сл. гласник РС бр.49/19)

²⁵ Закон о Фонду за науку Републике Србије (Сл.гласник РС.бр.95/18)

године за приватизацију Института наводи на закључак да се на основу њега и њиме прописаних услова које заинтересовани понуђачи морају испунити трасирао пут за већ унапред познатог и договореног купца.

Наиме, сама чињеница да је у јавном позиву Министарства привреде за продају капитала Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., као научноистраживачке организације у квалификационим условима које заинтересовани понуђачи морају испунити, изостао обавезан услов у погледу обављања научноистраживачког рада које би заинтересована правна лица као делатност морали испунити, указује не само на чињеницу да је поступак продаје Института био унапред трасиран са већ познатим купцем који се не бави научноистраживачким радом, већ и да је обављање научноистраживачке делатности у Републици Србији, супротно декларативном ставу Владе Републике Србије израженом у усвојеној Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. и Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021 до 2025. године „Моћ знања“, стављено на маргину и представља само мртво слово на папиру.

У прилог наведеном мишљењу Савета треба имати у виду да су једине две понуде за куповину Института управно дошле од стране друштава који не само да се не баве научноистраживачким радом, већ су годинама у пословном односу са државом **од које су ангажоване** на разним пројектима, као и са самим Институтом.

Поред „Millennium team“, који је ангажован на пројекту „Београд на води“, изградње цевовода ПП Макиш и сл., за којег и сам директор Института за водопривреду „Јарослав Черни“ тврди да су већ годинама у уговорном односу, као и да су у плану и нови пројекти, ни други понуђач, Друштво „BAUWISEN“, не бави се научноистраживачким радом, али је од стране државе такође ангажован на низу пројеката као што су изградња саобраћајнице око нове аутобуске станице у Блоку 42 на Новом Београду, реконструкције Карађорђевог улице у Београду и сл.

Очигледно је, дакле, да се продаја Института за водопривредну „Јарослав Черни“ а.д. обављала у једном затвореном кругу са већ виђеним купцима и циљем да се државни капитал прелије у приватне руке како би се приватни интереси на пројектима на којима су ангажовани или ће бити ангажовани могли лакше спровести у дело, где је општи интерес потпуно маргинализован и стављен у други план.

Поред напред наведених чињеница које указују да је приватизација, односно продаја Института за водопривреду „Јарослав Черни“ противна напред поменути планским документима и прописима, те да као таква не може опстати, и сам поступак продаје Института за водопривреду „Јарослав Черни“ је незаконит, те следствено томе и из тог разлога таква продаја мора бити поништена.

Наиме, императивном одредбом чл. 57 Закона о науци и истраживањима, недвосмислено је прописано да се Институт чији је оснивач Република Србија, који је организован као привредно друштво, може приватизовати на основу посебног програма који доноси Влада Републике Србије **на предлог Министарства надлежног за научноистраживачку делатност уз претходно прибављено мишљење Националног савета за научни и технолошки развој.**

Национални савет за научни и технолошки развој као највише стручно и саветодавно тело у систему научноистраживачке делатности у Републици Србији, основано је ради унапређења научног и технолошког развоја, квалитета научноистраживачког рада и развоја научноистраживачке делатности.

Супротно наведеној императивној одредби Закона о науци и истраживањима, **Национални савет за научни и технолошки развој није дао своје обавезујуће мишљење о продаји Института за водопривреду „Јарослав Черни“.**

Изостанак мишљења Националног савета за научни и технолошки развој о продаји Института за водопривреду „Јарослав Черни“, те следствено томе изостанак и предлога Министарства за просвету, науку и технолошки развој Влади Републике, која није сачинила програм у складу са законом према коме се може приватизовати Институт, **представља одлучну чињеницу која Одлуку Министарства привреде бр. 023-02-689/2021-05 од 28.11.2021. године о проглашењу купца Конзорцијума кога чине правно лице Друштво за инжењеринг, производњу и услуге „Millennium team“, Београд и физичка лица као чланова Конзорцијума, у поступку продаје Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд, чини незаконитом, односно ништавом.**

Поред напред наведеног, а имајући у виду чињеницу да је Министарство привреде одбило захтев Савета за борбу против корупције за доставу Извештаја овлашћеног проценитеља о процени капитала Института за водопривреду „Јарослав Черни“ из кога би се могло закључити који су параметри коришћени при процени капитала Института и начин утврђења почетне цене Института у висини 2.576.066,92 евра, коју процену је сам Институт доставио Министарству привреде 30.06.2021. године, Савет је мишљења да у конкретном случају постоји могућност сукоба интереса и злоупотребе приликом одређивања процене фер вредности имовине Института, имајући у виду да уговорени Конзорцијум подразумева да од продајне вредности капитала Института у висини од 2.576.066,92 евра, **30% капитала у висини од 774.000 евра купују физичка лица, односно седам извршних директора Института**, а преостали део капитала у висини од 1.806.000 евра купује „Millennium team“ као члан Конзорцијума.

У складу са напред наведеном сумњом на постојању сукоба интереса, Савет истиче да су Генерални директор и извршни директори Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд, приликом закључења уговора о конзорцијуму са привредним „Millennium team“ имали статус јавних функционера у смислу чл. 2 Закона о спречавању корупције, те су у том својству најкасније у року од 5 дана од дана када су примили понуду од стране привредног друштва „Millennium team“ за закључење уговора о конзорцијуму имали обавезу да у складу са чл. 42 ст. 1 Закона о спречавању корупције, обавесте Агенцију за спречавање корупције о сумњи о постојању сукоба интереса и затраже од Агенције мишљење да ли у конкретном случају постоји сукоб интереса, те да ли се уговор о конзорцијуму са привредним друштвом „Millennium team“ може закључити.

Међутим, према сазнању Савета, Агенција за спречавање корупције је утврдила да закључно са 10.12.2021 године, Генерални директор и извршни директори Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Дејан Дивац, Дејан Вучковић, Никола Миливојевић, Горан Николић, Миодраг Поповић, Миле Божић, Душан Тирић нису Агенцији подносили захтеве за давање мишљења, ни захтеве за давање сагласности, нити су Агенцију обавестили о сумњи о постојању сукоба интереса у складу са чл. 42 ст. 1 Закона о спречавању корупције, те су без мишљења Агенције, противно наведеној одредби закона, закључили Уговор о конзорцијуму са привредним друштвом „Millennium team“ који је оверен пред Јавним бележником под бр. УОП-І: 9949-2021 од 29.10.2021 године.

Следствено томе, према мишљењу Савета, закључени Уговор о конзорцијуму је незаконит, те као такав не може производити правно дејство.²⁶

Поред напред наведеног, Савет је мишљења да продаја Института за водоприведу „Јарослав Черни“, као водеће научноистраживачке организације у области водне делатности у Републици Србији, Друштву „Millennium team“, **чија делатност није научноистраживачки рад** и са којим Институт има већ уговорене пројекте, као што је то изградња београдског канализационог система и остале **пројекте који су у припреми**, по мишљењу Савета представљају сумњу о могућности постојања коруптивних радњи при продаји Института, у којима је општи интерес подређен приватном интересу.

Наиме, у складу са одредбом чл. 40 Закона о спречавању корупције, јавни функционери су дужни да јавни интерес не подреде приватном интересу, да се придржавају прописа који уређују њихова права и обавезе и да одржавају поверење грађана у савесно и одговорно обављање јавне функције. Истовремено, јавни функционер не сме бити зависан од лица која би могла да утичу на његову непристрасност, нити да користи јавну функцију зарад стицања било какве користи или погодности за себе или повезано лице. Поред тога, јавним функционерима је забрањено да употребе, ради стицања користи или погодности себи или другом или наношења штете другом, информације до којих дођу на јавној функцији, ако нису доступне јавности.

Када се има у виду чињеница да су директори Института за водопривреду „Јарослав Черни“, који ће постати чланови конзорцијума и власници акцијског капитала, претходно били овлашћени да предузимају припремне радње у поступку приватизације Института у складу са чл. 20 Закона о приватизацији, као што су спровођење пописа и процене фер тржишне вредности целокупне имовине и обавеза капитала Института, оправдана је напред изражена сумња Савета да је у конкретном случају општи интерес подређен приватном интересу са елементима коруптивних радњи, обзиром да су одговорна лица у Институту као субјекту приватизације истовремено учествовала у том поступку и дала прво рангирану понуду за куповину акцијског капитала Института.

Када је у питању купац Института за водопривреду „Јарослав Черни“, Друштво „Millennium team“ из Београда, Савет за борбу против корупције је у свом Извештају о располагању објектима Специјалних болница за рехабилитацију у својини РФПИО и Републике Србије из 2020. године²⁷ указао на незаконитости приликом продаје земљишта и објеката Специјалне болнице Врањска бања, приликом њихове куповине од стране Друштва „Millennium team“, за укупан износ од 1.855.000 евра.

Том приликом је констатовано „да приликом продаје Бањског комплекса „Жубор“ у Куршумлијској бањи и Специјалне болнице за рехабилитацију „Врањска бања“ постоји основана сумња о постојању елемената системски организоване корупције широких размера, усмерених са једне стране на свесно причињавање штете РФПИО и Републици Србији, а са друге на свесно омогућавање трећим лицима да се чињењем или нечињењем од стране Фонда и појединих државних органа свесно обогате на рачун њихове имовине путем куповине непокретности по ценама нижим од тржишних“, након чега је Извештај са мишљењем и препорукама упућен Влади Републике Србије и Тужилаштву за организовани криминал.

Извештајем Савета за борбу против корупције „О активностима након продаје Бањског комплекса „Жубор“ у Куршумлијској бањи, Специјалне болнице у Врањској

²⁶ Обавештење Агенције за спречавање корупције бр.037-00-0179/21-09 од 16.12.2021 године.

²⁷ Извештај Савета за борбу против корупције Владе Републике Србије бр. 500-9831/2020,

бањи, Специјалне болнице „Златар“, Нова Варош и продаји преосталих специјалних болница за рехабилитацију које су у мрежи здравствених установа Републике Србије“ 2021. године,²⁸ констатовано је да је након куповине земљишта и објеката Специјалне болнице „Врањска бања“ од стране Друштва „Millennium team“ за укупан износ од **1.855.000 евра**, Министарство привреде 19.03.2021. године са истим Друштвом закључило уговор о додели средстава подстицаја у висини од **10.143.837,30 евра**, за реализацију Инвестиционог пројекта „Ресорт“ Врањска бања.

У цитираном Извештају Савет је, између осталог, указао на чињеницу да су Друштву „Millennium team“ de facto из буџета Републике Србије рефундирана средства за куповину непокретности Специјалне болнице „Врањска бања“ у висини од 1.855.000 евра, те да је Друштву „Millennium team“ преостало 9.888.837,30 евра, те је Савет поставио питање титулара права својине на купљеним непокретностима Специјалне болнице „Врањска бања“ имајући у виду одредбе Закона о основама својинскоправних односа, као и титулара права својине на будућим објектима, ако буду изграђени.

Када се има у виду напред поменуто чињеница да су Друштву „Millennium team“ у току 2021. исплаћена средства подстицаја из буџета Републике Србије у висини од 10.143.837,30 евра, те да су му преостала средства у висини од 9.888.837,30 евра, поставља се питање да ли је 70% капитала Института за водопривреду „Јарослав Черни“, купљеног од стране члана Козорцијума Друштва „Millennium team“ у висини од 1.806.000 евра, купљено буџетским средствима, те да ли у овом потенцијалном трансферу буџетских средстава има елемената коруптивних радњи, Савет није позван да утврђује, али може упозорити и изразити сумњу, а на надлежним државним органима је да утврде чињенично стање и предузму законом предвиђене радње, уколико за то постоје разлози.

Имајући у виду све напред наведено, Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије је мишљења да продају Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. као водеће научноистраживачке организације у Републици Србији, треба поништити, с обзиром на то да је неоснована, неаргументована, противзаконита и супротна општем интересу, као и што може довести до несагледивих штетних последица по животе, здравље и имовину грађана Републике Србије, имајући у виду климатске промене, поплаве, бујице, одбране од леда, очувања пијаће воде и очување животне средине.

²⁸ Извештај Савета за борбу против корупције Владе Републике Србије бр. 021-00-10138/2021 од 02.11.2021. године,

8. ПРЕПОРУКЕ

Савет предлаже Влади Републике Србије

1. да у складу са одредбама Закона о приватизацији, према којима врши надзор над поступањем министарства у погледу примене одредби овог закона, донесе Одлуку којом ће наложити Министарству привреде Републике Србије да због уочених незаконитости и неправилности у поступку продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд, преиспита доношење Одлуке бр. 023-02-689/2021-05 од 26.11.2021. године, којом се у ст. 1 проглашава купцем учесник Конзорцијум којег чине правно лице Друштво за инжењеринг, производњу и услуге „Millennium Team“, Београд и физичка лица као чланови Конзорцијума, у складу са уговором о Конзорцијуму који је закључен 29.10.2021. године и оверен пред Јавним бележником Војиновић Николом под бр. УОП-И.9949-2021 од 29.10.2021. године, у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд и ставом 2 Одлуке проглашава учесник Привредно друштво са ограниченом одговорношћу „BAUWESEN“ Лазаревац, учесником који је истакао другу највишу понуду у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд.
2. да у складу са својим овлашћењима наложи Државном правобранилаштву Републике Србије као законском заступнику Републике Србије, да због уочених неправилности и незаконитости у поступку продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд, покрене одговарајући поступак за поништај Одлуке бр. 023-02-689/2021-05 од 26.11.2021. године Министарства привреде Републике Србије, односно употреби ванредно правно средство против исте Одлуке.
3. да су складу са својим овлашћењима наложи Државном правобранилаштву Републике Србије као законском заступнику Републике Србије да због уочених незаконитости пред надлежним судом покрене поступак за утврђење ништавости Уовора о конзорцијуму који је закључен између привредног друштва „Millennium team“ тим из Београда и физичких лица као чланова Конзорцијума, који је закључен 29.10.2021. године и оверен пред Јавним бележником Војиновић Николом под бр. УОП-И.9949-2021 од 29.10.2021. године.
4. да задужи надлежне институције да утврде да ли је у поступку продаје капитала субјекта приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д. Београд има елемената коруптивних радњи и злоупотребе службеног

положаја, те да у складу са тим предузму одговарајуће мере и радње прописане законом.

5. да Агенција за спречавање корупције по службеној дужности у складу са чл. 43 ст. 1 Закона о спречавању корупције покрене поступак против следећих лица: Дејана Дивца, Милета Божића, Николе Миливојевића, Дејана Вучковића, Горана Николића, Миодрага Поповића и Душана Ћирића у коме ће одлучити о постојању сукоба интереса у поступању наведених јавних функционера које је изазвало сумњу у постојање сукоба интереса.
6. да задужи надлежно тужилаштво да утврди да ли у поступку приватизације Института за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., Београд, а у складу са чл. 228а Кривичног законика, има елемената кривичног дела злоупотребе у поступку приватизације, у радњама између одговорних лица испред продавца државног капитала, одговорних лица у субјекту приватизације са купцем субјекта приватизације, те да у складу са тим покрене одговарајући поступак.

ПОТПРЕДСЕДНИК САВЕТА
Проф. др Мирослав Милићевић